

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Proemium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

ma nos quam similimè in te gaudium & exultatio cordis nostri: & fac, vt toti simus in te, toti occupemur in te, & propter te, nihilquè sit obiectum verborum actionumquè nostrarum internarum & externarum, nisi tu, amor noster, & omne bonum nostrum; qui viuus & regnas &c.

Vltimò dic: Respice quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam pro qua Dominus noster Iesus Christus non dubitauit manibus tradicentium, & erucis subire tormentum; qui viuus & regnas &c.

LIBER SECVNDVS.

DE OFFICIIS SACERDOTVM, CONTINENS

XII. Incitamenta, seu motiua ad deuotè & cum debitâ reuerentiâ offerendum Missæ sacrificium.

INDEX CAPITVM

LIBRI SECVNDI

Proemium.

Primum Incitamentum, est Excellentia sacrificij, quæ ex variis capitibus agnoscipotest. CAP. I.

Secundum Incitamentum, de eius excellentiâ ratione oblationis ipsius. CAP. II.

Tertium Incitamentum, potestas quam Deus nobis contulit per ordinationem Ecclesiasticam. CAP. III.

Quartum Incitamentum, persone concurrentes ad hoc sacrificium. CAP. IV.

Quintum Incitamentum, is cui offertur, scilicet Deus vnus & trinus. CAP. V.

Sextum Incitamentum, Repraesentatio realis Passionis Christi. CAP. VI.

Septimum Incitamentum, finis ob quem à

Deo institutū Missæ sacrificiū. CAP. VII.

Octauum Incitamentum, valor & efficacia huius sacrificij. CAP. VIII.

Nonum Incitamentum, infinitas quadam valoris ex sacrificij huius opere operato. CAP. IX.

Decimum Incitamentum, ex fructibus qui percipiuntur benefico huius sacrificij. CAP. X.

Vndecimum Incitamentum, multitudo & magnitudo necessitatum pro quibus offertur hoc sacrificium. CAP. XI.

Duodecimum Incitamentum, summa inter humanas excellentias, sacerdotum dignitas. CAP. XII.

PROOEMIUM.

Am de reuerentiâ & deuotione, quam adhibere debemus in offerendo Deo sacrificium Missæ, vt Sacerdotes illud benè offerendo, & ipsi in se plenum e us sortiantur effectum, & vt alij per eos, tam viui quam defuncti, eodem sacrificio deuotissimè oblati, quam maximè adiuuentur. Spero autem mihi quoque futuram salutarem, & Christo Domino valdè acceptam huius rei tractationem. Scriptum est enim Dei iussu, de S. Gêtrude Virgine, quòd dum audiret Missam, & tempore Canonis viuorum consideraret admirabile opus paulò post futuræ consecrationis, & inde expectaret portionem suam, audiuit dici sibi à Domino: Cum mater aliqua, artificiosa aliqua operari voluerit, de serico vel margaritis; quandoque

paruum suum in eminentiori loco ponit, vt sibi solum vel margaritis teneat, vel aliquod tale adiuuamen impendat. Sic ego te in gradu eminentiori statuò, piet. Missæ huic interesse disposui. Tu verò si extendis voluntatem tuam ad hoc, quòd libenter, quantumcunque difficili labore; ad hoc seruire velles, vt hac oblatio, (quæ omnibus Christianis, tam viuus quam defunctis prodest) secundum dignitatem suam, plenum sortiretur effectum, tunc optimè pro modulo tuo me adiuuisti ad opus meum. Et quidem non dicam de omni ea reuerentiâ & deuotione, cum quâ deberet dici à nobis, & cum quâ dicebatur à sanctis nostris Ignatio & Xauerio & alijs, sed tantum de ea reuerentiâ & deuotione in gradu inferiore (ne plus exigendo, multum videat exigere); cum qua dici debet à Sacerdotibus, etiam secularibus: vt si nolamus imitari sanctorum reuerentiam

T rian

tiam & deuotionem, ad quam nos obligat status Religiosus, qui est status perfectionis, saltem ita reuerenter & deuotè dicamus vel legamus Missam, prout tenentur Sacerdotes seculares Episcopis inferiores, qui tamen vt docent

119. Theologicum S. Thoma 2.2. q. 184. a. 6. & 8. non sunt in statu perfectionis, ne quidem Archidiaconi. Porro reuerentiam, vt distincta est à deuotione pono in quatuor rebus:

120. *Primò*, vt accedatur ad hoc sacrificium cum debita præparatione, & puritate mentis ac corporis, ac laudabili vitâ. *Non oportet esse fermentatos noui testamenti ministros*, inquit S. Cyprianus ser. de cenâ Domini, *puras sincerâq; mentes sanctum querit conuiuium; in veru crucis, boni odoris affectio, omnem excoquat carnalium sensuum crudelitatem: & inducet solidetq; mentis affectus, nec in Ecclesia sancta sacrificio, vlla sit macula: sed pura simplicitas & innocentia vitæ.* Quam ad rem valent plurimum verba Iulij Papæ posita in Decreto in c. cum omne crimen, de consec. d. 2. *Cum omne crimen atque peccatum oblati Deo sacrificiis deleatur, quid de cetero pro delictorum expiatione Domino dabitur, quando in ipsa sacrificij oblatione erratur: Ideo Exo, 19 dicitur: Sacerdotes, qui accedunt ad Dominum, sanctificentur, ne percussiam eos.* Quamuis enim ex opere operato sacrificium hoc, etiam à seculo sacerdote oblatum, placeat Deo, & vt ait B.

121. Laurentius Iustinianus, *Grata sunt munera orationes placabiles, acceptæq; laudes, quas quotidie sancta Mater, Deo reddit Ecclesia; verum sunt procul dubio gratiora si ministrorum mens sit deuota, cor humile, affectus ignitus, sancta cogitatio, obsequium rationabile, oculus interior reclusus, custodia cordis non dormitans, loquela composita, & irreprehensibilis vita.* Quia non solum quid offeratur, sed qualis sit qui offerat, inuenitur Omnipotens, sicut eloquia sacra testantur, quibus dicitur: *Respexit Dominus ad Abel & ad munera eius non respexit &c.* Quamobrem qui præsumt plebius, & qui in Ecclesia curam gerunt animarum, toto studio laborent placere Deo, & sine querelâ conuersari cum hominibus, quatenus siue orationi intendant, siue obsecrationes pro populo fundant ad caelum, seu sacro altari offerant ministeria veneranda, accepta ipsorum sint munera, postulationes placita, & efficaces preces, crescantq; eorum merita, non minus de profectibus eorum quam de suarum exercitatione virtutum.

Gen. 4. *Secundò*, requiro ad reuerentiam, vt verba Missæ pronuncientur sine præcipatione & festinatione tali, quali non vteremur, si tractaremus cum Imperatore de rebus summi momenti, imò ne cum rustico quidem, si vellemus ab eo aliquid nobis necessarium valde præstari.

124. *Tertio*, pono hanc reuerentiam in caeremoniis & gestibus Missæ, vti sunt genuflexiones & inclinationes capitis, & signi crucis supra oblata, manu dextrâ expressiones, denique totius corporis compositio, & motus membrorum tempore sacrificij: quia, vt bene thonet S. Cyprianus in expositione Orationis Dominicæ,

Placendum est Diuinis oculis, etiam in habitu corporis. Nunquam, inquit Seneca, l. 7. nat. 11. c. 36. nos recundiores esse debere, quam cum de Diis agitur. Si intramus templa compositi, si ad sacrificium accessurum submitimus, rogam adducimus, in omne modestie genus fingimur.

126. *Quarto*, pono hanc reuerentiam in tempore præscripto ad sacrificium, ne in eo ita breues sint, quemadmodum habet Regula 4. Sacerdotum, vt *semiborâ non impleant*, quia si non impleatur, *Primò*, non possunt aptè & integrè pronuciari multa verba Missæ. *Secundò*, non possunt caeremoniæ reuerenter compleri, sed erunt tanquam gestulationes quædam. *Tertio*, nec attentio & deuotio potest esse ac intellectus verborum prolatorum à celebrante talis, qualis esse debet in re tanti momenti.

127. *Per Deuotionem* verò in sacrificio adhibendâ, non intelligo deuotionem, prout describitur à Theologis & S. Thoma 2.2. q. 82. a. 1. & significat, actum voluntatis à virtute Religionis elicatum, per quem quis promptè se tradit ad ea, vel facit ea, quæ ad Dei cultum & seruitium atinent: sed intelligo deuotionem, prout à Theologis mysticis sumitur, & à S. P. Ignatio in Reg. 21. Sum. in qua iubentur nostri, vt omnes suum tempus rebus spiritualibus impendant, & deuotioni querendâ pro mensurâ gratiæ ipsi communitate instantiâ est, pio affectui & sentiu in expediendis rebus ad Deum colendum institutis, vti sunt oratio, communio & similia, quæ adhiberi non possunt sine mentis attentione omnino necessaria ad quamuis orationem, vt docet S. Thom. 2.2. q. 83. a. 13.

128. Nam, vt bene ait S. Cyprianus serm. de cenâ Domini, *Sicut in persona Christi humanitas videbatur, & latebat diuinitas, ita sacramento visibili, ineffabiliter diuina se infundit essentia, vt esset Religio circa sacramenta deuotio.* Nostra enim & ipsius communio affectus conioctat, & considerat voluntates. Quo circa Concilium Tridentinum sess. 22. c. de obseruandis & euitandis in celebratione Missæ, ait: *Quantâ cura adhibenda sit, vt sacrosancta Missæ sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebraretur, quibus facile existimare poterit, qui cogitauerit, maledictum in sacris literis eum vocari (Hier. 48. 10.) qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessariò fatemur, nullum aliud opus aded sanctum ac diuinum à Christi fidelibus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium, quo viuifica illa hostia, quæ Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur, satis etiam apparet, omnem operam & diligentiam in eo ponendum esse, vt quantâ maximâ fieri potest interiori cordis munditiâ & puritate, atque exteriori deuotione, ac pietatis specie peragatur.*

129. Dico ergo, adhibendam esse à nobis reuerentiam & deuotionem, modis commemoratis, in dicendâ Missâ, propter hæc motiua, quæ sunt magni momenti, si bene penetrentur: quod vt fiat, conabor iuuare. Quoniam verò, vt S. Augustinus

16. finus scribit l. 4. de Trinit. c. 14. Quatuor consistuntur in omni sacrificio: Cui offeratur: Quid offeratur: Pro quibus offeratur: Hæc 4. & alia quædam, ponderabo, apta, ad excitandam in nobis reuerentiam & deuotionem in hoc S. Sacrificio.

CAPVT PRIMVM.

Primum incitamentum est Excellentia Sacrificij, quæ ex variis capitibus agnoscipotest.

17. Primum, ex re quæ offertur SS. Trinitati in hoc sacrificio. Offeritur enim in ea Christi humanitas tota, hoc est, Corpus & Sanguis & Anima Christi, qui ut dicitur Eph. 5. Tradidit semetipsum hostiam & oblationem in odorem suauitatis. Christus, inquit S. Chrysostomus, & sacrificium & sacerdos erat: sacrificium secundum carnem, sacerdos secundum spiritum. Idem immolauit & immolabatur. Ecce se ipsum offert. Oblatus est, inquit Paulus, ad multorum exhaurienda peccata. Et S. Augustinus in titulum Psalmi 26. ante enarrationem secundam: Christus solus sacerdos talis exiit, ut ipse etiam esset sacrificium: Oblatus Deo non aliud quam se ipsum. Quam hostiam, credimus fide diuinâ esse vitam personæ Verbi, & per Verbi substantiam, non per humanam, subsistere, & ut ita dicam, sustentari per eandem substantiam, per quam ipsa persona Verbi subsistit, quo modo nulla humanitas alia, ne quidem B. Virginis, etiam tunc dum Christum conceptum gereret in utero, subsistebat. Quamuis enim res oblata in hoc sacrificio tria intrinsecè contineat, scilicet, substantiam panis & vini ante consecrationem, & species seu accidentia eorum (aliâs non esset sacrificium secundum Ordinem Melchisedech, qui panem & vinum obtulit) post consecrationem; & Corpus ac Sanguinem Christi, seu, Christum ipsum, ut docet Tanner disp. 5. q. 9. dub. 1. n. 28. cum Bellarm. lib. 1. c. 27. & Suarez disp. 79. sec. 1. & probatur ex verbis Missæ & PP. quos citat: vnde B. Laurentius Iustinianus (quem non citat) ser. de Corp. Christi, ait, Christum in altari immolari: amen certum est, inter hæc tria, præstantissimam partem esse Corpus & Sanguinem Christi. Quâ in re duplici ex capite est excellens hoc sacrificium: Primum, ratione ipsius Humanitatis Christi, per se & solitariè sumptæ, præcendendo eam mente, à personâ Verbi cui unita est. Secundò, ratione Verbi, cui intrinsecè per vnionem hypostaticam & quidem non simplicem, sed triplicem est unita: nam Christi anima habuit partialem vnionem hypostaticam cum Verbo, nunquam dissolutam: Et Corpus Christi habuit vnionem hypostaticam cū Verbo partialem, nunquam dissolutam: præterea fuit alia vnio hypostatica in Christi Humanitate,

quæ has duas vniones inter se coniungebat, & cum Verbo diuino hypostaticè coniungebat vnionem naturalem animæ Christi cum corpore: Et hæc tertia vnio hypostatica vna cum vnione naturali, non fuit in Humanitate Christi in triduo mortis, ita P. Artubal. in 3. part. & alij quidam Theologi.

135. Quod ad ipsam Humanitatem attinet, est summæ Excellentie hoc sacrificium, quia post Deum, ut Deus est, trinus in personis, vnus in essentiâ, nil in thesauris suis Deus habet æquè excellens, vti Christi Humanitatem, consideratam etiam sine vnione cum Verbo. Ideò meritò dixit B. Virgo S. Brigittæ l. 3. reuel. c. 13. Humanitas Christi fuit in meo corpore, & suscepit de me carnem & sanguinem: idè ipsa est res pretiosissima, quæ vnquam fuit & est: vnde Christi Humanitas non tantum à sanctis, non tantum ab Angelis, sed etiam à B. Virgine, quæ est Angelis præstantior, quoad gratiam, etiam inferior quoad naturam, & in terris adorabatur, & in cælis adoratur, summo post Deum, ut Deus est, cultu. Ideò id ponderauit Apostolus Heb. 1. 6. Cum iterum introducit primogenitum in orbem terra dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei. Quamuis enim hæc adorationes Christi Humanitatis à B. Virgine & à sanctis Angelis ei deferrentur tanquam Verbo diuino unitæ, temen etiam non cogitando de hac vnione cum Verbo, ipsa Humanitas Christi secundum se, quoad alia, merebatur adorationem maiorem quàm alia persona creatæ, nimirum hyperdulam excellentem, maiorem quàm B. Virgini debeatur, sex ob causas: Primum, ob habitus omnes gratiæ & virtutum Christo conuenientes, infusus ei à Deo, tanquam capiti generis humani in gradu excellentissimo, in quo nulla pura creatura eos habuit. Secundò, quia erat concepta sine opera viri, solius Spiritus sancti operâ. Tertio, quia eius Corpusculum contra morem aliorum fuit in instanti plenè totum formatum diuinâ virtute. Quarto, quia exiuit ex utero saluâ virginitate Matris Mariæ. Quintò, quia sine peccato vllò semper fuit. Sextò, quia anima eius ab instanti conceptionis Deum perfectissimè videre cepit. Deinde ipsa gratia vnionis (ut quid creatum est) cum Verbo, meretur imperfectam latriam, ut contra Vasquezium disp. 96. c. 4. & seq. & l. 7. de ador. disp. 4. c. 4. docet Suarez disp. 53. sect. 2. & 3. & Tanner disp. 1. de Incarn. q. 7. dub. 7. n. 134.

137. Accedit & hoc Motiuum ad deuotissimè offerendum hoc SS. Missæ sacrificium, quia perfectiorem Christi Humanitatem nos nunc Deo offerimus in Missa, quàm Christus ipse in vltima cæna obtulerit, septem ob causas:

Primum, quia nunc offerimus immortalem: nã, ut ait Apostolus Rom. 6. 9. Christus non moritur, mors illi vltra non dominabitur: Christus autem obtulit mortalem.

Secundò, non tantum immortalem, sed etiam